

ليکونکی: ستين ساھيونای «Steven Sahionie» .

منبع او دخپريدو نيټه: گلوبال ريسرچ «2024-02-25» .

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل» .

نتانيا هو، سعودي عربستان به له لاسه ورکړي، اوبایدن به بیا ټاکنې له لاسه ورکړي

Netanyahu Has Lost Saudi Arabia, and Biden Will Lose Re-election

د اسراییلو لومړي وزیر بنیامین نتنیاھو د 2022 په وروستیو کې وویل چې د هغه لومړیتوب د سعودي عربستان سره د عادي کولو تړون لاسلیک کول دي . هغه دا د اسراییلو د ملي امنیت لپاره د هغه لومړی هدف وباله. اوس، هغه خپل خوب له لاسه ورکړی دی.

سعودي عربستان د 51 هیوادونو تر څنګ ودرېد او په غزه باندي د اسراییلو د برید په وړاندي د عدالت نړیوالې محکمې (ICJ) کې شاهدي ورکړه چې د بشري حقونو کارپوهانو، سویلي افریقا او نورو لخوا د نسل وژني او توکمپالنې په توګه طبقه بندي شوي. هغه شواهد چې د ICJ واکمنۍ ته وړاندي کيږي دا ثابتوي چې د فلسطین اشغال غیرقانوني دی، او باید پای ته ورسیري.

سعودي عربستان په غزه او اشغال شوي لویديځه غاړه کې د اسراییلو کړني په قانوني توګه د نه منلو وړ وبللي . په هالنډ کې د سعودي عربستان سفير زياد العطيه په فلسطین کې د اسراییلو هغه کړني چې د نړیوالو قوانینو خلاف دي، په کلکه وغندلي.

العطيه ټينگار وکړ چې اسرائيل بايد په غزه کې له ملکيانو سره د چلند په برخه کې د نړيوالو قوانينو له پامه غورځولو او د هغوی د دوامدار معافيت له امله حساب شي.

سعودي عربستان د «29000» ملکي وگړو پر وژل کېدو و ژوره خواشينی څرگنده کړه، چې د پری پي بنخي او ماشومان دي، او د اسرائيلو دا استدلال يې په کلکه رد کړ، چې د ژوندي پاتې کېدو له بنسټيزو وسايلو د فلسطينيانو بې برخې کول د توجه وړ نه دي.

العطيه په نړيواله ټولنه غږ وکړ چې د فلسطينيا نو په خلاف د اسرائيلو د نسل وژني د اقداماتو او د اسرائيلو د پرله پسې غير انساني بيا نيو په وړاندې اقدام وکړي. هغه زيا ته کړه چې محکمه په حقيقت کې په دې قضيه کې واک لري، او له محکمې يې وغوښتل چې نظر صادر کړي.

سعودي عربستان په اشغال شوي لويديځه غاړه کې د غيرقانوني مېشت ځايونو د پراخولو او له خپلو کورونو څخه د فلسطينيانو د ايستلو په وخت کې د اوربند غوښتنې ته د اسرائيلو بې غوري و غندله.

سلطنت د نړيوالو مکلفيتونو څخه د اسرائيلو سرغړونې لېست کړي، پداسې حال کې چې د ملگرو ملتونو پريکړه لیکونه يې له پامه غورځولي چې د دې چلند غندنه کوي او فلسطينيان د خپل ځان د دفاع له حق څخه منع کوي.

اسرائيل د «2018» کال د اساسي قانون له امله چې بيت المقدس يې د پلازمېنې په توگه اعلان کړ، هم تر نيوکې لاندې دی، چې د ملگرو ملتونو له پريکړه لیکونو، د غير قانوني مېشت ځايونو د پراخولو او د فلسطينيانو د خپلواکۍ د مخنيوی، چې يو نړيوال بشري حق دی، ښکاره سرغړونه ده.

بل څوک شته ؟

د ملگرو ملتونو عمومي اسامبلي د ICJ څخه د فلسطين د اشغال په اړه د مشورتي نظر غوښتنه وکړه. 51 هيوادونو به د فبروري تر 26 پورې دليلونه وړاندې کړي.

جنوبي افريقا، الجزاير، سعودي عربستان، هالنډ، بنگله دېش او بلجيم هم لومړني دليلونه وړاندې کړل.

دا تر ټولو لويه قضيه ده چې په ICJ کې وړاندې کيږي او لږترلږه درې نړيوال سازمانونه هم ټاکل شوي چې تر راتلونکې اونۍ پورې د ملگرو ملتونو په عالي محکمه کې قاضيانو ته وينا وکړي. يو غير پابند قانوني نظر به د قاضيانو بحثونه تعقيب کړي. غزه هر څه بدل کړل: نړی د اسرائيلو خلاف ده، پرته له امریکا.

په ملگرو ملتونو کې د الجزایر سفیر امر بینجاما د فبرورۍ په 20 په ملگرو ملتونو کې د اوربند پریکړه لیک معرفي کړ. هغه وویل چې شورا د هغه څه په مقابل کې چې په غزه کې رامینځته کیږي "حفاظت نشي زغملی"، اوداچوپتیا "دعمل وړ انتخاب نه دی.

دا پریکړه لیک د حقایقو او انسانیت لپاره دریځ دی چې د وژني او کرکې د مدافعینو په وړاندې ولاړ دی" د دې پر ضد رایه ورکول د وحشیا نه تاوتریخوالی او د هغوی [فلسطینیانو] په وړاندې د ډله ایزو مجا زاتو تایید معنی لري".

ادعا شوي "ډیموکراسي" اودمینځني ختیځ سلطنتونه دغزي دقتل عام مسؤلیت شریکوي

د هغه د تورو تورو تکی په یو هیواد کې لارښوونه شوي: د متحده ایالاتو متحده ایالات یوازینی هیواد چې د اوربند خلاف رایه ورکړه امریکا وه. د ملگرو ملتونو د امنیت شورا ۱۳ نورو غړو هیوادونو د جگړې ددرولو په حق کې رایه ورکړه، په داسې حال کې چې بریتانیا برخه نه وه اخیستې.

په ملگرو ملتونو کې د امریکا سفیرې **لیندا توم اس گرین فیلډ** په غزه کې د خلکو د کړاوونو، تپیانو او مړینو د کمولو لپاره د هر فرصت په وړاندې د رایې ورکولو په ترڅ کې په دوامداره توګه خپل لاس پورته کړ.

د **توماس گرینفیلډ** پلرونه په متحده ایالاتو کې افریقایي غلامان وو. د هغې پلرونه د سلګونو کلونو لپاره له ټولو بشري حقونو څخه بې برخې وو تر څو چې دوی ته ازادې ورکړل شوي نه وه، او دا ازادې د څلور کلنې خونړۍ جگړې په پایله کې ترلاسه شوي. د هغې پلرونو دهغه ازادۍ لپاره مبارزه کړې چې هغه یې خوند اخلي، اوبیا هم هغه د اسراییلو دفاع کوي. هغه د فلسطینیانو سره په خواخوږۍ کې پاتې راغلی چې باید هغې ته د خپلو پلرونو یادونه وکړي.

امریکا د غزي له امله د یو مترقي دولت په توګه منزوي ده.

د امریکا اخلاقي واک له واشنگټن ډي سي څخه ایستل شوی دی. په غزه کې د نسل وژني او جنګي جنايتونو په ځواک سره، د اسراییلو لخوا ترسره شوي پداسې حال کې چې د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت څخه تل ایبې ته لیرل شوي وسلې کاروي. د بایډن د ګوتو نښې د وژني په وسلو کې دي.

څو هیوادونو په غزه کې د اوربند غوښتنه وکړه؟

د اروپایي اتحادیې د بهرنۍ پالیسي مشر جوزپ بوریل راپور ورکوي چې د اروپایي اتحادیې له 27 څخه 26 هیوادونو په غزه کې د سمدستي بشري وقفې غوښتنه کړې چې دا به د دوامداره اوربند لامل شي. امریکا دفتر خوښوي. خو غزي دا خبره بدله کړې ده. اوس اروپایي اتحادیه په متحده ایالاتو باندې د اخلاقي او اخلاقي واک غږ کوي.

نتانياهو د دسمبر په 29، 2022 کې دفتر واخيست، او هغه د اسرائيل په تاريخ کې د خورا سخت ښې اړخو سياستوالو لخوا متحد دی. بين گویر او سموتريچ .

د امریکا ولسمشر ډونلډ ټرمپ د واک پر مهال د ابراهيمي تړون ملاتړی و او په دې بريالی شو چې څو عربي هېوادونه له اسرائيلو سره خپلې اړیکې عادي کړي. ټرمپ د امریکا د بل هر ولسمشر په پرتله د اسرائيلو لپاره ډیر څه کړي دي. دواړو د فلسطينيانو په اړه توکمپالنه او نسل وژنې څرگندونې کړي دي. د دوی نظرونه د دې اړتيا په منځ کې خالي دي چې يا به ټول فلسطينيان ووژني او يا دې مجبور کړي چې مصر او اردن ته لاړ شي.

مگر، نتانياهو د فساد له امله د بند سزا سره مخ دی، او دا بنسټپاله متحدین ټول هغه څه دي چې هغه يې خوندي ساتي، او په دفتر کې. د هغه لاسونه تړل شوي دي: هغه بايد دوی خوشحاله وساتي، پدې معنی چې هغه بايد د اوربند غوښتنه رد کړي.

اسرائيل له سعودي عربستان سره عادي اړیکې غواړي چې اقتصاد ته ګټه ورسوي او په سيمه کې د ايران د نفوذ مخه ونيسي.

څو هيوادونه د فلسطين ملاتړ کوي؟

په (2012) کال کې د فلسطين دولت د ملګرو ملتونو د څارونکي دولت په توګه ومنل شو. په ملګرو ملتونو کې 139 هيوادونو د فلسطين دولت په رسميت وپېژاند، پداسې حال کې چې 165 هيوادونو اسرائيل په رسميت پېژني.

او د ځوانانو څخه. هغه يوازې په 2020 کې د 150,000 رايو په ترلاسه کولو سره ميشيګان وګټله، نو له سياسي پلوه مور داسې شيبه لرو چېرې چې مور کولی شو خپل غږ پورته کړو.

په لارښوونې کې خلکو په غزه کې د 29,000 څخه د زياتو مړينو په اړه خپله ويره څرګنده کړه، او د امریکا لخوا د اوربند او بشردوستانه مرستو غوښتنه رد کړه. په ټولنيزو رسنيو کې داسې صحنې ليدل کيږي چې د اسرائيلو سر تيرو لخوا د لورې فلسطينيان په ډزو وژل کيږي کله چې دوی د مرستې لارښوونو ته د رسيدو هڅه کوي، امریکايان چې خبر او پاملرنه کوي پرېکړه کوي چې بايډن ته رايه ورنکړي، او په داسې نږدې سيالي کې، هغه هرې رايې ته اړتيا لري. ګټل

د اکتوبر په مياشت کې يوې نظرپوښتنې وموندله چې د غزې په جګړه کې د اسرائيلو په پرتله د 18-29 کلونو عمر لرونکي ډير خلک له فلسطينيانو سره خواخوږي لري.

ځوانان د ټولنيزو رسنيو په دوامداره توگه کارولو له لارې په غزه کې د څه پېښيدو په اړه ډير ښه خبر دي ، چيرې چې دوی خپل ټول خبرونه ترلاسه کوي. زاره خلک ممکن لاهم ټلويزيوني چينلونه گوري ، کوم چې په متحده ايالاتو کې د اسراييلو په وړاندې خورا ډير تعصب لري.

د بايډن د نومبر بيا ټاکنې په ځوانو رای ورکونکو پورې اړه لري ، مگر هغه په غزه کې د 29,000 څخه د زياتو خلکو د وژلو د ثابت ملاتړ له امله خپلې رایې له لاسه ورکړې.

ولي SA نور مال کول غواړي؟

د سپټمبر په مياشت کې، د متحده ايالاتو د بهرنيو چارو وزير، انتوني بلينکن، اعلان وکړ چې د اسراييل او سعودي عربستان ترمنځ د اړيکو عادي کول د متحده ايالاتو "ملي امنيت گټو" دي. د سپټمبر په 21 ، د سعودي وليعهد محمد بن سلمان (MBS) فاکس نيوز ته وويل ، "هره ورځ مور له اسراييلو سره د عادي کولو معاملي ته نږدې کيږو". غزې دا خوب له منځه يووړ، ځکه چې سعودي عربستان ټينگار کړی چې اوس عادي کول به يوازې د ملگرو ملتونو د پريکړه ليکونو له مخې د دوه دولتونو حل له لارې ترلاسه شي. ننا نياهو په بشپړه توگه د دوو دولتونو حل، د اشغال پای، او اوربند رد کړی دی.

رياض له امريکا سره د دفاعي تړون غوښتونکی دی. په دې کې د متحده ايالاتو د وسلو په پلور با ندي لږ محدود يتونه شامل دي ، او د خپل ملکي اتومي پروگرام په پراختيا کې مرسته. د اسراييلو سره د لاسليک کولو بله گټه به AIPAC وي، د سياسي لابي گروپ چې په واشنگټن ډي سي کې سياسي کارپوهان. د اوول دفتر او کيبيټل هيل باندي د پراخه کنټرول سره اعتبار.

سعودي عربستان او ايران اړيکې عادي کوي

د 2023 په مارچ کې، چين د سعودي عربستان او ايران ترمنځ يوه معامله وکړه. بيجينگ په منځني ختيځ کې د متحده ايالاتو دکمپونکي رول په مقابل کې خپل نفوذ ثابت کړ.

د چين دا معامله د بايډن لپاره يولوی گوزار و چې غوښتل يې د ايران او سعودي عربستان دښمنان وساتي ځکه چې اسراييل ايران د خپل دښمن په توگه گوري.

له هغه وخت راهيسې سعودي عربستان او ايران په يمن، سوريه، عراق او لبنان کې خپلې همکارۍ پراخي کړي دي.

اسراييل په ICJ کې په نسل وژني تورن دی.

اسرائیل په ICJ کې په نسل وژني تورن دی. د جنوري په میاشت کې حکم تل اییب ته امر وکړ چې د نسل وژني عمل ودروي او د دې تضمین لپاره اقدامات وکړي چې په غزه کې ملګري خلکو ته بشري مرستې چمتو شي .

"مور د نسل وژني ارادې په اړه د اسراییلو لور پورو سیاسي او نظامي مشرانو لخوا په لسګونو او لسګونه بیانونه لرو. نوزده فکر کوم چې لږ تر لږه د تعامل شتون رامینځته شوی ، او د نسل وژني کنوانسیون له تعریف سره سم ، د امکان تر حده پخپله نسل وژنه یا نسل وژنه شتون لري ،" مایکل لینک وویل ، د ملګرو ملتونو پخواني ځانګړي راپور ور.

لینک همداشان د اسراییلو په ملاتړ کې د امریکا رول ته هم اشاره وکړه چې په هغه برید کې چې نږدې 30,000 فلسطینیان پکې وژل شوي دي، یادونه وکړه چې واشنگتن د 3.8 ملیارد نظامي مرستې سره د تل اییب د کمیدلو مهماتو زیرمو ډکولو سر بیره

څوکرښي ددی مقالې دلیکونکی په اړین :

د سټیون سیاهیون ژوندلی

سټیون د کالیفورنیا په فریسنو کې زیږیدلی و. د هغه مور او پلار د هغه سره د یو کوچني ماشوم په توګه د سوریې لاندې ته لاړ، چې د هغه د پلار زیږون ځای و. هغه د لټاکیا په خصوصي او دولتي ښوونځیو کې له لومړي ټولګي څخه تر دولسم ټولګي پورې زده کړې کړې . هغه د امریکا د عالي لیسي ډیپلوم تر لاسه کړ، د ما ین، GED، په کور کې د زده کړې پرمهال او د لبنان په بیروت کې په AMIDEAST کې ازموینې اخیستل . سټیون اوس مهال د لبنان په پوهنتون کې شامل شوی، د انګلیسي ادبیاتو مطالعه کوي. سټیون په عربي او انګلیسي دواړو کې مهارت لري. سټیون د ۲۰۱۱ کال د مارچ په میاشت کې د سوریې د جګړې پر مهال سیاسي شننې او تبصرې لیکل پیل کړل، ګڼې مقالې یې خپرې کړې او له ګڼو رسنیو سره یې تړاو درلود. نوموړي دا څرګندونې د امریکا، کاناډا او جرمني رسنیو سره په مرکه کې کړې دي.

سټیون سیاهیون

----- په د رنای **«2024-02-27»**